

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Muistio 5/2022
2.12.2022

TURVALLISUUSTEKNIIKAN NEUVOTTELUKUNTA PROSESSIJAOSTO

Aika: 2.11.2022, klo 9.15–11.11
Paikka: Teams

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9:15 ja totesi sen asiallisesti koolle kutsutuksi.

Todettiin läsnäolijat. Kokous järjestettiin etänä Teams-yhteydellä. Mirva Ojala on siirtynyt uusiin tehtäviin ja jäänyt pois prosessijaostosta. Mirja Palmén (SM) on palannut takaisin vuorotteluvapaalta.

Osallistuja	Läsnä	Osallistuja	Läsnä
Pauliina Kanerva (pj.)	x	Mirja Palmén	x
Tero Järvenpää (siht.)	x	Taru Reinikainen	x
Miina Grönlund	x	Tina Sammi	-
Tanja Heinimaa	-	Mervi Satta	-
Kati Hietamäki	x	Kalle Seppänen	-
Jyrki Kangasmäki	x	Mari Suominen	x
Markus Latva-aho	-	Jari Suoninen	x
Mira Leinonen	x	Annika Svahn	x
Kirsi Levä	x	Sari Tuhkunen	-
Minna Nissilä	x	Jenni Uljas	-
Sami Nikander	-	Minna Valtavaara	-
Harri Järvelin	x	Tarja Virkkunen	x
Kirsi Kyrkkö	x	Mirva Ojala	-
Mari Leppilampi	-		

2. Esityslistan hyväksyminen

- Hyväksyttiin esityslista.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirja

- Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

4. Ajankohtaista TEMissä

Pauliina Kanerva ja Tarja Virkkunen esittelivät TEM:n ajankohtaisia asioita: turvauhkien huomioiminen kemikaaliturvallisuuslaissa, jakeluasemia koskevien säännösten uudistaminen, SOTE-uudistukseen liittyvät muutokset kemikaaliturvallisuuslakiin, EU:n markkinavalvonta-asetuksen täytäntöönpano, niin sanotut yhden luukun hankkeet, Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja yleinen tuoteturvallisuusasetus (GPSR) sekä ilotulitteita koskeva kansalaisaloite. Poimintoja esityksestä:

- Kanerva esitteli turvauhkasäädöshankkeen tilannetta. HE-valmisteluun on otettu lisää aikaa, joten muutokset siirtyvät seuraavalle hallituskaudelle.
- Virkkusen mukaan jakeluasemia koskevien säännösten uudistaminen on kesken ja työn alla.
- Virkkunen kävi läpi ilotulitteiden (F2 ja F3) käytön rajoittamista koskevan kansalaisaloitteen käsittelyn tilannetta (KAA 11/2019 vp). Eduskunta on käsittelyssään (25.10.2022) hylännyt aloitteen. Samalla kuitenkin hyväksyttiin talousvaliokunnan mietintöön sisältyvä lausumaehdotus, joka sisälsi TEMiä koskevia selvitystarpeita ilotuliteturvallisuuden kehittämiseksi. TEM antaa talousvaliokunnalle selvityksen tarkastelun tuloksista.
- Kanerva kertoi, että Sote-uudistus ja sitä koskevat kemikaaliturvallisuuslain tekniset muutokset (laki 642/2022) astuvat voimaan 1.1.2023.
- Kanerva kertoi EU:n markkinavalvonta-asetusta täydentävän lainsäädännön valmistelun tilanteesta. HE 195/2022 vp on annettu eduskunnalle viikolla 39.
- Kanerva kertoi Komission yleisestä tuoteturvallisuusasetusehdotuksesta (GPSR), jonka on tarkoitus korvata yleinen tuoteturvallisuusdirektiivi 2001/95/EY. Ehdotuksella yhdenmukaisesti markkinavalvontaa tuotesektorien välillä ja uudistetaan sääntelyä vastamaan teknologiseen kehitykseen ja verkkomyynnin kasvuun. Neuvottelut ovat kesken ja asetuksen voimaantulo olisi aikaisintaan kesällä 2023. Soveltamisen alkamisesta neuvotellaan mahdollisesti 24 kk asetuksen voimaantulosta.
- Ns. yhden luukun hankkeista (laki eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta (764/2019)) Kanerva kertoi, että lain toimivuuden seurantamenettelyiden toteutustapaa mietitään.
- Venäjän hyökkäyssodan tilannetta seurataan TEMin vastuualueiden näkökulmasta.
- Esitykset ovat Tiimerissä.

Kirsi Levä (Tukes) kommentoi ns. yhden luukun hankkeita. Tukesin verkko-oppimisympäristöön on viety koulutusaineistoa investointihankkeen sujuvasta luvittamisesta. Tähän on sisällytetty mm. ympäristövaikutusten arviointi sekä onnettomuusskenaarioiden huomiointi kaavoituksen kannalta. Lisäksi materiaalissa on huomioitu ympäristöluvan ja kemikaaliturvallisuusluvan yhteensovittaminen. Koulutusaineisto on löydettävissä osoitteesta: [Tenti: Investointihankkeiden luvitus \(tukes.fi\)](https://tuki.tukes.fi/investointihankkeiden-luvitus)

5. Ajankohtaista Tukesissa

Kati Hietamäki esitteli Tukesin ajankohtaisia asioita valvonnasta, viestinnästä ja toiminnan kehittämisestä. Poimintoja esityksestä:

- Valvonnassa on otettu käyttöön uusi riskilukumalli, jota voidaan käyttää apuna tuotantolaitosten tarkastustaajuuden määrittämiseen riskiperusteisesti.
- Maakaasusta nestekaasuun liittyviä lupia on käsitelty 12 kpl. Luvat on pystytty käsittelemään nopeassa aikataulussa.
- Terminaalilaivan lupahakemus on Tukesissa käsittelyssä. Arvioitu käyttöönottotarkastuksen ajankohta on viikolla 51/2022.
- Päivitettävänä ovat oppaat: Tuotantolaitosten sijoittaminen, kemikaaliputkistot ja kaupan patruunavarastot. Vetyoppaan laatimista varten on perustettu työryhmä.
- Tukesin verkkosivuille on suunnitteilla kuvaukset kemikaaliturvallisuuslupan hakemisen prosessista.
- ”Vaatimukset ja hyväksytyt menettelytavat” -projekti on suunnitteilla.

6. Ajankohtaisia asioita kentältä

Mira Leinonen kertoi pelastuslaitoksen ajankohtaisista aiheista ja SOTE-uudistuksen tuomista muutoksista pelastustoimen toimintaan. Poimintoja Leinosen esityksestä:

- Pelastustoimen neljä keskeistä tehtävää ovat onnettomuuksien ehkäisy, pelastustoiminta, väestönsuojelu ja tehtäviin varautuminen. Tehtävien järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023 (pl. Helsinki).
- Uudistuksessa turvataan pelastustoimen ja hyvinvointisektorin yhteys. Pelastustoimi ei yhdisty soteen vaan on rinnakkainen toimiala hyvinvointikonsernissa. Valtakunnalliset strategiset tavoitteet ohjaavat palvelujen kehittämistä ja valtion ohjaus vahvistuu. Muutos mahdollistaa entistä yhdenmukaisempien ja yhdenvertaisempien pelastustoimen palveluiden tuottamisen koko maassa.
- Sidosryhmät ja niiden yhteystiedot muuttuvat
- Hallinnollisen järjestämisvastuun lisäksi on tulossa myös sisällöllisiä uudistuksia, kuten toimintaresurssien varmistus kehittämällä johtamista ja palveluita sekä hätäkeskustoiminnan koulutuskokonaisuuksien uudistus.
- Pelastustoimen hoitaminen suuronnettomuuksissa edellyttää yhdenmukaisia ja toimivia järjestelmiä.
- Ensihoito on jatkossa osa terveydenhuoltoa, joten hyvinvointialueet järjestävät alueensa ensihoitopalvelun. Pelastustoimen rooli voi vaihdella alueellisesti. Pelastustoimen palvelujen tuottamisesta hyvinvointialueilla vastaavat pelastuslaitokset.
- Pelastustoimen alueilla on tunnistettu rahoitusvaje ja tarvittavien pelastajien lisätarve vuoteen 2030.
- Esitys löytyy osoitteesta: https://intermin.fi/documents/1410869/5551691/Pelastustoimi-info-paketti_aluevaltuutetulle_161221.pdf/8f9b52e4-54e0-8d0d-5c52-2a594b858608/Pelastustoimi-infopaketti_aluevaltuutetulle_161221.pdf?t=1639749644148.

Harri Järvelin piti Kemianteollisuus ry:n puheenvuoron ajankohtaisista aiheista. Esityksen ensimmäisessä osassa käytiin läpi kemianteollisuuden suhdannenäkymiä, toisessa osassa käsiteltiin energiaa, tuotantoa ja logistiikkaa sekä sen turvallisuusnäkökohtia, kolmas osa piti sisällään ajankohtaisia aihealueita mm. digitalisaation, vihreän siirtymän, ilmastomuutoksen, teknologiamurroksen ja pandemioiden näkökulmista. Poimintoja esityksestä:

- Suhdannenäkymät ovat tällä hetkellä laskussa ja käänteen voidaan katsoa tapahtuneen vuoden 2022 kesän loppupuolella. Näkymillä on kiinteä yhteys tuotantomääriin ja kannattavuuteen. Saksan kemianteollisuuden tuotanto-odotukset ennakoivat myös suomalaisen kemianteollisuuden tuotantomuutoksia.

- Sähkön saatavuus kemiantehtaissa on erityisen tärkeää prosessien jatkuvuuden turvaamisen kannalta. Sähkön saantia valtakunnan tasolla on hankala arvioida, koska se riippuu monista asioista, kuten talven olosuhteista ja teollinen tuotanto voi kärsiä mahdollisista sähkökatkoista. Maakaasun saatavuusnäkymät ovat arvioitu Suomessa hyväksi, mutta hinta on ollut aikaisempaa korkeammalla.
- Järvelin esitteli myös Kemianteollisuus ry:n näkemyksiä paljon esillä olleisiin teemoihin, kuten esimerkiksi energian säästöön, EU-tukitoimiin, pitkän aikavälin investointeihin ja sähkömarkkinamalliin.
- Merikuljetukset ovat Suomen energiahuollon jatkuvuuden ja tuotteiden jakelun kannalta tärkeitä. Itämeren alueen liikennöintiin on tulossa muutoksia mm. ahtauskäytäntöihin ja rekka-autoilla kulkeviin kemikaalikuljetuksiin. VAK-lain muutosten vaikutuksia nykyisiin kemikaalikuljetuskäytäntöihin esiteltiin.
- Mari Suominen (LVM) kertoi, että velvoite kuorman käsittelystä ei koske pelkästään räjähteitä vaan muitakin aineita.
- Turvauhkiin varautuminen ja riskienhallintamenettelyt ovat olennainen osa kemianteollisuuden toimintaa. Kyberturvallisuusasiat ja niihin varautuminen ovat ajankohtaisia teemoja.
- Kemianteollisuus ry on mukana kansallisessa vetyklusterissa, joka on perustettu edistämään vetytalouteen siirtymää ja vetyyn liittyvien ratkaisujen vientiä. Vetyklusteri laatii kokonaiskuvaan Suomen ja täällä toimivien yritysten vahvuuksista vetytaloutta kehitettäessä ja tukee yritysten osallistumista eurooppalaisiin ja kansainvälisiin vetytaloutta edistäviin yhteistyöhankkeisiin. Verkostossa on tehty selvitystä vetyturvallisuudesta (HAZID-riskinarviointi 2022) ja havaittu mm. tuotantolaitosten ulkopuolisten vetylaitteistojen ja putkistojen sääntelytarpeita.
 - o Tarja Virkkunen (TEM) esitti kysymyksen vetyklusterin vaarojen arviointityön tilanteesta.
 - o Kirsi Kyrkkö (STM) kommentoi esiin nostettuja asioita työterveyshuollon näkökulmasta.
- Komission Zero Pollution ehdotuksen ovat julkistettu 26.10.2022. Linkki tiedotteeseen: http://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_6278.
- Esitys on Tiimerissä.

7. Kansainväliset asiat

MJV järjestettiin etäyhteydellä 10.6 ja 13.9.2022 sekä hybridikokouksena Italian Isprassa 4-5.10.2022. Veikko Kujala Tukesista osallistui kokouksiin. Kati Hietamäki esitteli kokousten aiheita ja Kujalan siellä tekemiä huomioita. Poimintoja esityksestä:

- MJV pidetään vuosittain ja siellä käsitellään eri jäsenvaltioiden Seveso-tarkastajien kesken Seveso-direktiiviin liittyviä teemoja ja menettelytapoja eri jäsenvaltioiden kesken. Tämän vuoden aiheena oli Seveso-direktiivin artikla 14 eli yleisölle tiedottaminen.
- MJV:n sisällöstä laaditaan myöhemmin hyvien käytäntöjen dokumentti, jossa kuvataan tarkemmin yleisölle tiedottamisen prosessia ja tunnistettuja kehityskohteita. Kokoukseen osallistuneen Kujalan koostamat kehityskohteet ja ehdotukset esiteltiin.
- Palmén (SM) kommentoi, että yleisölle tiedottamista koskevaa asiaa olisi hyvä käydä vielä erikseen läpi Tukesin ja SM:n kesken.

TWG2- kokous järjestettiin 21-23.9.2022 Tallinnassa. Suomesta kokoukseen osallistui Tanja Heinimaa. Kati Hietamäki Tukesista esitteli Heinimaan kokouksesta tekemiä havaintoja. Poimintoja esityksestä:

- TWG2:ssa jaetaan eri maiden toimintatapoja tarkastusten tekemisestä. Yhtenä tärkeimmistä tavoitteista on tarkastusten kehittäminen ja mm. ohjeiden sekä tarkastuslistojen laatiminen. Seuraava kokous järjestetään keväällä 2023 Tanskassa.
- Kokouksen jälkeen Viro on ollut yhteydessä Tukeisiin LNG-laivan luvitukseen ja yhteistyöhön liittyen.

- MJV ja TWG2 esitykset ovat Tiimerissä.

CoP Sveitsi Geneve 29.11-1.12.2022, Anna Pääkkönen (Tukes) ja Mirja Palmén (SM) osallistuvat kokoukseen. Palménin mukaan kyseessä on YK:n teollisuusonnettomuussopimuksen osapuolten kokous, jonka yhteydessä UNECE/OECD järjestää seminaarin teknologisten riskien hallinnasta luonnononnettomuuksissa (Seminar on the effective management of technological risks of accidents triggered by natural hazards).

OECD Pariisi, vk 43. Kirsi Levä Tukesista osallistui kokoukseen ja esitteli kokouksen havaintoja. Pöytäkirja esityksestä:

- Kokouksen agendana oli käydä läpi eri jäsenmaiden toimintatapoja liittyen kemikaalionnettomuuksiin ja niihin varautumiseen ja jakaa tietoa ajankohtaisista teemoista ja hyvistä käytännöistä.
- Havaintona oli, että ongelmat ovat monilta osin samankaltaisia eri maiden kesken. Keskeisiä asioita olivat mm. vihreä siirtymä, energiahaasteet, datan keruun ja käsittelyn parantaminen, onnettomuuksista oppiminen, pelastussuunnitelmat, turvauhkut ja varautuminen sekä Natech-onnettomuudet.
- EU:n vuoden 2023 teemana ovat kemikaalijätelaitosten onnettomuudet.
- Suomen raportissa läpikäytyjä teemoja olivat LNG-aluksen turvallisuusriskit ja luvittaminen, kemikaalijätteiden käsittelylaitoksella sattunut kuolemaan johtanut onnettomuus sekä Tukesin päivitetty strategia.
- Esitys on Tiimerissä.

8. Muut esille tulevat asiat

- Mari Suominen (LVM) kertoi VAK-lain kokonaisuudistuksen käsittelyn tilanteesta. Eduskunnassa on käsittelyssä [HE 231/2022 vp](#) 2022 laiksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja siihen liittyviksi laeiksi annetun hallituksen esityksen ([HE 220/2021 vp](#)) täydentämisestä. Täydentävässä HE:ssä esitetään muutettavaksi alkuperäisen hallituksen esityksen ([HE 220/2021 vp](#)) seuraamussäännöksiä (1. lakiehdotus, luku 23). Muutettavaksi ehdotetaan myös eräitä alkuperäisen esityksen säännöksiä, joissa on ilmennyt korjaamisen tarve. Käsittelyn tilannetta voi seurata eduskunnan verkkosivuilta tai tekstiin ladattujen hyperlinkkien kautta.

9. Seuraavat kokoukset

- ke 14.12. klo 12.00–14.00 (Teams-kokous)

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:11.

JAKELU

Prosessijaoston jäsenet ja asiantuntijat
TENKin jaostojen sihteerit